

Brüssel, 26. juuni 2020
REV1 – asendab 8. veebruari 2018.
aasta teate

TEADE SIDUSRÜHMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE JA ELI ÕIGUSNORMID ELI ÖKOMÄRGISE VALDKONNAS

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud üleminekuperiood, mis lõpeb 31. detsembril 2020³. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis⁴.

Üleminekuperioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, millega nähakse eeskätt ette vabakaubanduspiirkond. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub üleminekuperioodi lõpus. Igal juhul hakkavad uuel lepingul põhineva suhte korral turulepääsu tingimused olema väga erinevad sellest, kuidas Ühendkuningriik osaleb siseturul,⁵ ELi tolliliidus ning käibemaksu- ja aktsiisivaldkonnas.

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, milline on õiguslik olukord pärast üleminekuperioodi lõppu (osa A allpool). Lisaks selgitatakse käesolevas teates väljaastumislepingu teavaid asjakohaseid väljaastumisega seotud sätteid (osa B allpool) ning õigusnorme, mida kohaldatakse Põhja-Irimaal pärast üleminekuperioodi lõppu (osa C allpool).

Soovitused sidusrühmadele

- ¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.
- ² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping, ELT L 29, 31.1.2020, lk 7 (edaspidi „väljaastumisleping“).
- ³ Üleminekuperioodi võib pikendada ühe korra enne 1. juulit 2020 ühe kuni kahe aasta võrra (väljaastumislepingu artikli 132 lõige 1). Ühendkuningriigi valitsus on siiani üleminekuperioodi pikendamise välistanud.
- ⁴ Võttes arvesse teavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.
- ⁵ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga (kaupade ja teenuste valdkonnas) ette nähtud selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine, päritoluriigi põhimõte ja ühtlustamine. Samuti ei kõrvalda vabakaubandusleping tolliformaalsusi ja -kontrolle, sealhulgas neid, mis puudutavad kaupade päritolu ja nende valmistamiseks kasutatud sisendeid, ega impordi- ja ekspordikeeldusid ja -piiranguid.

Selles teates kirjeldatud tagajärgedega tegelemiseks soovitatakse juhul, kui ettevõtjatel on ELi ökomärgise leping, mille on väljastanud Ühendkuningriigis ELi ökomärgisega tegelev pädev asutus enne üleminekuperioodi lõppu, ja nad kavatsevad kasutada ELi ökomärgist asjaomase toote laskmisel ELi turule ka pärast üleminekuperioodi lõppu, kaaluda üht järgmistest võimalustest:

- taotleda uut lepingut ELi liikmesriigis asuva ELi ökomärgisega tegeleva pädeva asutuse kaudu⁶; või
- lasta toimik ja vastav leping üle kanda Ühendkuningriigis ELi ökomärgisega tegelevalt pädevalt asutuselt ELi liikmesriigis ELi ökomärgisega tegelevale pädevale asutusele (ELi ökomärgise valdaja, Ühendkuningriigis ökomärgisega tegeleva pädeva asutuse ja ELi liikmesriigis ökomärgisega tegeleva pädeva asutuse lepingupõhise kokkuleppe alusel).

A. ÕIGUSLIK OLUKORD PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei kohaldata Ühendkuningriigi⁷ suhtes enam Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta⁸. Sellel on eelkõige alljärgnevad tagajärjed.

1. PÄDEV ASUTUS

Pärast üleminekuperioodi lõppu lakkab ELi ökomärgisega tegelev pädev asutus, mille Ühendkuningriik on määranud määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 4 kohaselt, olemast selline pädev asutus. See asutus ei saa enam täita määruses (EÜ) nr 66/2010 kirjeldatud ülesandeid. Asutus kustutatakse seetõttu ELi ökomärgise veebisaidil olevast ELi ökomärgisega tegelevate pädevate asutuste loetelust ja talt võetakse juurdepääs ökomärgise kataloogi (ECAT) andmebaasile.

2. ELI ÖKOMÄRGISE ANDMINE

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei või toodetel ega nendega seotud müügiandematerjalidel kasutada ELi ökomärgist, mille on andnud Ühendkuningriigi määratud ELi ökomärgisega tegelev pädev asutus⁹.

Seepärast soovitatakse juhul, kui ettevõtjatel on ELi ökomärgise leping, mille on väljastanud Ühendkuningriigis ELi ökomärgisega tegelev pädev asutus enne üleminekuperioodi lõppu, ja nad kavatsevad kasutada ELi ökomärgist asjaomase toote laskmisel ELi turule ka pärast üleminekuperioodi lõppu, kaaluda üht järgmistest võimalustest:

⁶ <https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/competent-bodies.html>

⁷ Määruse (EÜ) nr 66/2010 kohaldatavuse kohta Põhja-Iirimaa suhtes vt käesoleva teate osa C.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32010R0066>

⁹ ELi ökomärgise määruse artikli 9 lõige 11.

- taotleda uut lepingut ELi liikmesriigis asuva ELi ökomärgisega tegeleva pädeva asutuse kaudu¹⁰; või
- lasta toimik ja vastav leping üle kanda Ühendkuningriigis ELi ökomärgisega tegelevalt pädevalt asutuselt ELi liikmesriigis ökomärgisega tegelevale pädevale asutusele (ELi ökomärgise valdaja, Ühendkuningriigis ökomärgisega tegeleva pädeva asutuse ja ELi liikmesriigis ökomärgisega tegeleva pädeva asutuse lepingupõhise kokkuleppe alusel).

B. VÄLJAASTUMISLEPINGU TEATAVAD ASJAKOHASED VÄLJAASTUMISEGA SEOTUD SÄTTED

Väljaastumislepingu artikli 41 lõikes 1 on sätestatud, et enne üleminekuperioodi lõppu seaduslikult ELi või Ühendkuningriigi turule lastud olemasolevaid ja selgelt tuvastatavaid kaupu võib ELi või Ühendkuningriigi turul jätkuvalt kättesaadavaks teha ja need võivad kõnealuse kahe turu vahel ringelda, kuni need jõuavad lõppkasutajani, või võtta kasutusele ELi või Ühendkuningriigi turul vastavalt ELi õiguse kohaldatavatele sätetele.

Kui ettevõtja tugineb sellele sättele, on tal kohustus mis tahes asjaomase dokumendi abil tõendada, et kaup lasti ELi või Ühendkuningriigi turule enne üleminekuperioodi lõppu¹¹.

Nimetatud sätte kohaldamisel tähendab „turule laskmine“ kauba esmakordset tasu eest või tasuta tarnimist turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks¹². „Kauba tarnimine selle turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks“ tähendab, et „olemasolevast ja selgelt tuvastatavast kaubast saab pärast tootmisfaasi kahe või enama juriidilise või füüsilise isiku vahel sõlmitava sellise kirjaliku või suulise kokkuleppe ese, millega antakse üle asjaomase kauba omandiõigus, mõni muu asjaõigus või valdus, või sellise pakkumise ese, millega tehakse juriidilis(t)ele või füüsilis(t)ele isiku(te)le ettepanek taoline kokkulepe sõlmida“¹³.

Näide: toodet, millele Ühendkuningriigis asuv pädev asutus on andnud ELi ökomärgise ja mida Ühendkuningriigis asuv tootja müüb enne üleminekuperioodi lõppu Ühendkuningriigis asuvale hulgimüüjale, võib selle märgise alusel ELis edasi turustada.

C. ÕIGUSNORMID, MIDA KOHALDATAKSE PÕHJA-IIRIMAAL PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll¹⁴. Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll kohaldamisele annab perioodiliselt nõusoleku Põhja-

¹⁰ <https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/competent-bodies.html>

¹¹ Väljaastumislepingu artikkel 42.

¹² Väljaastumislepingu artikli 40 punktid a ja b.

¹³ Väljaastumislepingu artikli 40 punkt c.

¹⁴ Väljaastumislepingu artikkel 185.

Iirimaa assamblee, kusjuures protokollis esialgse kohaldamise periood kestab neli aastat pärast üleminekuperioodi lõppu¹⁵.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kohaselt kohaldatakse teatavaid ELi õiguse sätteid seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis. Lisaks on EL ja Ühendkuningriik Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kokku leppinud, et selles ulatuses, milles ELi õigusnorme kohaldatakse seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis, koheldakse Põhja-Iirimaa, nagu see oleks liikmesriik¹⁶.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis on sätestatud, et seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis määrust (EÜ) 66/2010 kohaldatakse määrust (EÜ) 66/2010 Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis¹⁷.

See tähendab, et kui käesoleva teate osades A ja B viidatakse ELile, käsitatakse seda viitena, mis hõlmab Põhja-Iirimaa, ning kui viidatakse Ühendkuningriigile, käsitatakse seda viitena üksnes Suurbritanniale.

Täpsemalt tähendab see muu hulgas järgmist:

- Põhja-Iirimaa kohaldatakse määrust (EÜ) nr 66/2010 ning Põhja-Iirimaaal turule lastavad tooted, millel kasutatakse ELi ökomärgist, peavad vastama selle määruse nõuetele;
- Põhja-Iirimaa jaoks tuleb määrata ELi ökomärgisega tegelev pädev asutus.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kohaselt ei ole Ühendkuningriigil aga võimalik seoses Põhja-Iirimaa ja

- osaleda liidu otsuste tegemises ega kujundamises¹⁸;
- tugineda päritoluriigi põhimõttele või vastastikusele tunnustamisele,¹⁹ välja arvatud erandid.

Täpsemalt tähendab see muu hulgas järgmist:

- Põhja-Iirimaaal asuv ELi ökomärgisega tegelev asutus võib anda tootele ELi ökomärgise, kuid see kehtib ainult Põhja-Iirimaaal. Seega ei tohi ELi ökomärgisega tooteid ELi turule lasta, kui märgise on andnud Põhja-Iirimaa jaoks määratud ELi ökomärgisega tegelev pädev asutus. Neid tooteid võib turule lasta ainult Põhja-Iirimaaal;
- kui tootele on ELi ökomärgise andnud Põhja-Iirimaa jaoks määratud ELi ökomärgisega tegelev pädev asutus, tuleb ELi ökomärgise kõrvale lisada märg

¹⁵ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikkel 18.

¹⁶ Väljaastumislepingu artikli 7 lõige 1 koostoimes Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 13 lõikega 1.

¹⁷ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 5 lõige 4 ja sama protokollis 2. lisa punkt 26.

¹⁸ Kui on vaja teavet vahetada või üksteisega nõu pidada, tehakse seda Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 15 alusel loodud ühises nõuandetöörühmas.

¹⁹ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 7 lõike 3 esimene lõik.

„UK(NI)“²⁰. Selline eristatav märgistus võimaldab kindlaks teha ELi ökomärgist kandvaid tooteid, mida võib seaduslikult turule lasta Põhja-Iirimaa, kuid mitte ELis;

- tooteid, millele on ELi ökomärgise andnud ELi liikmesriigi määratud ELi ökomärgisega tegelev pädev asutus, võib lasta Põhja-Iirimaa turule.

ELi ökomärgist käsitlevalt komisjoni veebisaidilt (www.ecolabel.eu) leiab üldist teavet ELi ökomärgise suhtes kohaldatavate liidu õigusaktide kohta. Vajaduse korral lisatakse sellele saidile täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon
Keskkonna peadirektoraat

²⁰ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll artikli 7 lõike 3 neljas lõik.